

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/71/2014
Identifikačné číslo spisu:	5813010369
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:5813010369.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného T. C. pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 27. novembra 2014 v Bratislave dovolanie obvineného T. C. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 24. júna 2014, sp. zn. 1 To 39/2014, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného T. C. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Námestovo (ďalej už len súd prvého stupňa) rozsudkom z 13. februára 2014, sp. zn. 6 T 152/2013, uznal obvineného T. C. za vinného z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 3. augusta 2013 v čase okolo 03.20 hodine, po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov, viedol osobné motorové vozidlo značky BMW X5 evidenčné číslo W. po uliciach Mlynskej, Štefánikovej a SNP v meste Námestovo, smerom na ulicu Okružnú, pričom na ulici SNP, pri rodinnom dome číslo XXX/X, bol zastavený a kontrolovaný hliadkou Obvodného oddelenia PZ Námestovo a vykonanou dychovou skúškou mu bolo dňa 3. augusta 2013 v čase o 03.24 hodine zistené 0,71 mg/l alkoholu v dychu.

Súd prvého stupňa ho za to odsúdil podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., § 59 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a § 38 ods. 3, § 36 písm. j/ Tr. zák. na peňažný trest vo výmere 700,- (sedemsto) Eur. Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. pre prípad, že by výkon tohto trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovil súd prvého stupňa náhradný trest odňatia slobody vo výmere 25 (dvadsaťpäť) dní. Zároveň obvinenému podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 3, § 36 písm. j/ Tr. zák. uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 36 (tridsaťšesť) mesiacov.

Proti tomuto rozsudku, po jeho vyhlásení a poučení o opravnom prostriedku, zahlásil obvinený T. C. (ďalej už len obvinený) ihneď odvolanie čo do výroku o vine aj treste.

Dôvody odvolania doplnil v písomnom podaní prostredníctvom splnomocneného obhajcu. V odvolaní uviedol viacero argumentov, pričom z pohľadu podaného dovolania je podstatná tá odvolacia argumentácia, v rámci ktorej obvinený spochybňoval zákonnosť postupu príslušníkov PZ pri vykonaní dychovej skúšky. Primárne vytýkal to, že ho policajti podrobili dychovej skúške bez toho, aby ho predtým poučili o práve neprispievať k vlastnému obviňovaniu, hoci už museli mať podozrenie (ak by sme vychádzali z ich tvrdení, že vodič jazdil zo strany na stranu), že sa dopustil minimálne priestupku. Následne obvinený vytýkal samotný postup policajtov pri dychovej skúške, keď podľa jeho tvrdení nebol ani pri jednom vytlačení výsledkov z „dregru“ osobne prítomný a nebolo mu umožnené vidieť, ako ten doklad príslušníci PZ tlačia, keďže v čase keď bol podrobený prvej dychovej skúške sedel v motorovom vozidle a hodnotu, ktorú mal prístroj Alcotest Dräger po meraní ukázať, na vlastné oči nevidel, túto hodnotu mu policajť len oznámil a následne odišiel do zadnej časti motorového vozidla hliadky a naspäť sa vrátil už s vytlačeným záznamom o vykonaní dychovej skúšky. Nakoniec obvinený, s poukazom na ním predložené závery odborných výskumov a názory odborníkov zaoberajúcich sa otázkou presnosti merania dychového analyzátora Alcotest Dräger, v odvolaní spochybnil správnosť výsledkov merania tohto prístroja. Poukázal na obsah návodu na použitie dychového analyzátora Alcotest Dräger, v ktorom ani samotný výrobca pri striktnom dodržaní návodu negarantuje objektívny výsledok.

Obvinený ďalej v odvolaní uviedol, že od začiatku trestného stíhania nepopieral, že v pohostinstve Dolina v Námestove pred jazdou požil alkoholické nápoje a následne viedol motorové vozidlo, avšak odmietal hodnotu alkoholu, ktorá mu mala byť nameraná v dychu, pričom na zdôvodnenie svojho názoru súdu uviedol viaceré podľa neho podstatné skutočnosti, ktoré mal súd v danej veci zvážiť (vypil tri pollitrové desaťstupňové pívá, alkoholický nápoj vypil na ex, bol unavený, nakoľko mal za sebou náročný pracovný deň, o čom aj predložil dôkaz, alkoholický nápoj vypil nalačno, v daný deň boli vysoké teploty...).

Obvinený zotrval na svojom presvedčení, že nemohol mať v dychu tak vysokú hodnotu alkoholu. Zdôraznil, že váži 110 kg a vzhľadom na svoju hmotnosť predpokladal, že tri desaťstupňové pívá nebudú mať žiaden vplyv na jeho schopnosť viesť bezpečne motorové vozidlo, pretože on účinky alkoholu na seba vôbec nepociťoval, necítil sa opitý a už vôbec sa necítil „v stave vylučujúcom spôsobilosť“ ako to predpokladá ustanovenie § 289 ods. 1 Tr. zák. Poprel, že by po ceste autom jazdil zo strany na stranu a spochybnil výpoveď policajta Bc. R.K., ktorému toto tvrdenie súd prvého stupňa uveril. Ďalej argumentoval tým, že ak súd policajtovi uveril, mal sa tiež vyrovnáť so skutočnosťou, prečo ho hliadka nezastavila ihneď, ale ho nechala viesť vozidlo ešte ďalších 500 metrov. Tým, že policajti nezakročili ihneď, mali podľa obvineného porušiť služobné predpisy i zákon.

Túto časť odvolacej argumentácie obvinený uzavrel tým, že odôvodnenie napadnutého rozsudku neposkytlo odpoveď na otázku, do akej miery možno výsledky analyzátora dychu Alcotest Dräger považovať za odrážajúce skutočnosť. Namietal, že sa súd prvého stupňa dostatočne nevyrovnal s jeho obhajobnou argumentáciou.

Na základe podaného odvolania Krajský súd v Žiline (ďalej už len odvolací súd) v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým obvinený podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie obvineného nebolo dôvodné, preto ho uznesením z 24. júna 2014, sp. zn. 1 To 39/2014, podľa § 319 Tr. por. zamietol.

V odôvodnení uznesenia odvolací súd uviedol, že si v celom rozsahu osvojil závery prvostupňového súdu prezentované tak vo výrokovej časti, ako aj v odôvodnení napadnutého rozsudku. Stručne sumarizoval, že obvinený bol usvedčovaný zo stíhaného skutku predovšetkým svojím vlastným vyjadrením i na hlavnom pojednávaní, kde priznal, že pred jazdou požil alkoholické nápoje, zápisom o dychovej skúške vykonanej 3. augusta 2013 o 03.24 hod. meracím prístrojom Alcotest 7410, výrobné číslo ARND-0229, s výsledkom merania 0,71 mg/l, certifikátom o overení uvedeného meradla a v neposlednom rade i výpoveďou svedka R.K.. V predmetnom trestnom konaní vôbec nebola sporná

skutočnosť, že obžalovaný pod vplyvom návykovej látky - alkoholu - viedol motorové vozidlo. Tento záver nedokázali spochybniť ani skutočnosti prezentované obvineným v jeho odvolaní. Odvolací súd nemal žiadne pochybnosti o tom, že skutok uvedený v napadnutom rozsudku sa stal, spáchal ho obvinený a skutok vykazuje všetky znaky skutkovej podstaty prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák.

K odvolacej námietke obvineného, že príslušníci PZ ho mali pred vykonaním dychovej skúšky poučiť o jeho právach, vrátane práva neprispievať k vlastnému obvineniu, odvolací súd poznamenal, že právo mlčať a právo neprispievať k vlastnému obvineniu sú všeobecne uznávanými medzinárodnými štandardami, ktoré ležia v srdci pojmu spravodlivého konania podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Poskytnutím ochrany obvinenému proti nedovolenému donúteniu zo strany štátnych orgánov prispievajú tieto imunity k predchádzaniu justičným omylom a zaisteniu cieľov čl. 6 Dohovoru. (John Murray proti UK). Právo neprispievať k vlastnému obvineniu sa v prvom rade týka rešpektovania vôle obvineného mlčať. Právo neobviňovať sám seba nezahrňuje použitie v trestnom konaní tých vecí, ktoré je možné od obvineného získať prostredníctvom donútenia, pokiaľ ide o veci existujúce nezávisle na jeho vôli, ako sú okrem iného vzorky dychu, moču, krvi a telesných tekutín za účelom analýzy DNA.

Podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu patrí právo nevypovedať a právo neprispievať k obvineniu seba samého k všeobecne uznávaným medzinárodným princípom, ktoré - hoci nie sú v čl. 6 Dohovoru výslovne uvedené - sú samou podstatou pojmu spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru. Právo neprispievať k vlastnému obvineniu (právo neobviňovať sám seba) predpokladá, že štátne orgány sa snažia preukázať vinu obžalovaného bez toho, aby používali dôkazný materiál získaný donútením alebo pod nátlakom proti vôli obvineného.

V tomto smere je toto právo úzko zviazané s prezumpciou nevinoty (čl. 6 ods. 2 Dohovoru). Uplatňovanie zásady „nemo tenetur se ipsum accusare“ má chrániť obvineného pred bezprávnym donucovaním zo strany štátnych orgánov a tým prispievať k zaisteniu spravodlivého procesu (Saunders proti UK, Heaney a McGuinness proti Írsku, J. B. proti Švajčiarsku).

Európsky súd ale pripúšťa, že právo mlčať a právo neobviňovať sám seba nie sú práva absolútne a je možné ich obmedziť určitým stupňom nátlaku, ktorý však nesmie byť „abuzívny“. Od obvineného možno požadovať, aby strpel napríklad odňatie písomnosti, odobratie vzorky dychu, moču, krvi, pachu, vlasov, tkaniva pre účely testu DNA či nahrávku hlasu (Saunders proti UK, P.G. a J.H. proti UK), a to i za pomoci donútenia, a to napriek skutočnosti, že ho tieto dôkazy usvedčujú. Postupy aplikované príslušnými orgánmi pri získaní označených vzoriek za normálnych okolností nedosahujú minimálnu hranicu závažnosti potrebnej na porušenie čl. 3 Dohovoru, a hoci znamenajú zásah do práva obvineného (podozrivého) na súkromný život, sú všeobecne ospravedlniteľné podľa čl. 8 ods. 2 Dohovoru ako nevyhnutné na predchádzanie zločinnosti (Jalloh proti Nemecku).

V slovenskom právnom poriadku zákonodarca stanovil, že ak sa obvinený (podozrivý) odmietne podrobiť napr. dychovej skúške na zistenie prítomnosti alkoholu v dychu, dopustí sa prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Tr. zák. Takýmto spôsobom zákonodarca v podstate vylúčil akýkoľvek fyzický zásah do integrity a súkromia obvineného vo forme násilného napr. odberu krvi vodičovi vozidla, pričom obvinený (podozrivý) má vždy možnosť voľby a je len na ňom, či sa dychovej skúške podrobí alebo nie.

Podľa názoru odvolacieho súdu nahradenie násilného fyzického zásahu do telesnej integrity obvineného (podozrivého) príslušnými orgánmi za účelom zistenia jeho ovplyvnenia návykovou látkou pri prečine podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. hrozbou trestného stíhania za spáchanie prečinu podľa § 289 ods. 2 Tr. zák. zodpovedá základným princípom spravodlivosti zohľadňujúcim závažnosť spáchaného skutku, výrazný záujem spoločnosti na odhaľovaní a potrestaní vodičov jazdiacich pod vplyvom návykovej látky a ochranu telesnej integrity obvineného (podozrivého). Odvolací súd preto, rešpektujúc aj prezumpciu ústavnosti ustanovenia § 289 Tr. zák., dospel k záveru, že právo obvineného neobviňovať sám seba

nebolo porušené.

Ďalšie odvolacie námietky obvineného podľa odvolacieho súdu v podstate len kopírovali jeho obhajobu v konaní pred súdom prvého stupňa, ktorý sa v odôvodnení svojho rozsudku s nimi dostatočným spôsobom vyrovnal, preto odvolací súd odkázal na dôvody uvedené v rozsudku.

Súdu prvého stupňa bolo 8. septembra 2014 doručené dovolanie obvineného, ktoré podal prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. Matúša Košara. Dovolanie smeruje proti vyššie citovanému uzneseniu odvolacieho súdu a obvinený v ňom uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Vo vzťahu k tomu dôvodu dovolania argumentoval obvinený zhodne ako v odvolaní tým, že postup príslušníkov PZ nebol zákonný. Z úradného záznamu hliadky z 3. augusta 2013 vyplýva, že príslušníci PZ prenasledovali motorové vozidlo obvineného BMW X5, evidenčné číslo W. z ulice Mlynskej na ulicu SNP. Podľa tohto záznamu obvinený na križovatke ulice Mlynská a ulice Štefánikova nedal svetelné znamenie o zmene smeru jazdy a ďalej viedol vozidlo zo strany na stranu. Podľa obvineného je z uvedeného zrejmé, že príslušníci PZ tvoriaci osádku hliadky, ktorá prenasledovala motorové vozidlo vedeli, že vodič spáchal priestupok podľa zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej tiež ZoCP) tým, že nedal svetelné znamenie o zmene smeru jazdy, avšak služobný zákrok nevykonali a ďalej pokračovali v jazde za obvineným, pričom v okamihu, keď podľa úradného záznamu mal obvinený viesť motorové vozidlo zo strany na stranu, nepochybne museli mať títo príslušníci PZ minimálne podozrenie, že vodič prenasledovaného motorového vozidla sa dopúšťa priestupku, ak nie trestného činu, ale motorové vozidlo obvineného napriek tomu zastavili až neskôr a vodiča vyzvali, aby sa podrobil dychovej skúške. Príslušník PZ teda vyzval obvineného, aby sa podrobil dychovej skúške, hoci už vopred mal podozrenie, že obvinený spáchal priestupok, resp. musel mať dôvodné podozrenie, že konaním obvineného mohli byť naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, no napriek tomu obvineného o jeho právach nepoučil. Predmetnou výzvou príslušníka PZ bola obvinenému uložená povinnosť podrobiť sa dychovej skúške, ktorú obvinený nemohol odmietnuť.

Podľa obvineného príslušníci PZ neboli oprávnení vyzývať obvineného, aby sa podrobil dychovej skúške na zistenie alkoholu v krvi, keďže vopred, ešte predtým ako zastavili motorové vozidlo obvineného, mohli mať podozrenie, že obvinený viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu a preto boli povinní poučiť obvineného o jeho práve neusvedčovať seba samého ako aj o tom, že v prípade odmietnutia podrobiť sa dychovej skúške na zistenie alkoholu v krvi by sa mohol dopustiť spáchania trestného činu podľa § 289 ods. 2 Tr. zák. a ponechať rozhodnutie na vôľu obvineného a nie postupovať podľa § 34 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore (ďalej tiež ZoPZ), keďže vedeli, že túto výzvu musí obvinený uposlúchnuť.

Nesprávnym bolo aj to, že príslušníci PZ nevykonali služobný zákrok v čase, keď tento boli podľa ZoPZ povinní vykonať, ale motorové vozidlo obvineného naďalej sledovali a toto zastavili až po cca 450 m použitím svetelného výstražného znamenia, ktoré obvinený ihneď uposlúchol a motorové vozidlo zastavil.

Skutočnosť, že obvinený zastavil motorové vozidlo na svetelné výstražné znamenie príslušníkov PZ ihneď, je nepriamo preukázaná obsahom úradného záznamu z 3. augusta 2013 a výpoveďou svedka Bc. R.K. z 25. októbra 2013, v obsahu ktorých nie je zmienka o tom, že by obvinený výzvu na zastavenie nerešpektoval, resp. že by túto neuposlúchol.

Zákon neponecháva na voľnú úvahu policajta vykonanie resp. nevykonanie služobného zákroku. V zmysle ust. § 9 ods. 1 ZoPZ je príslušník PZ povinný vykonať služobný zákrok. Ak prihliadneme na miesto, kde k zastaveniu motorového vozidla obvineného došlo, smeru jazdy motorového vozidla obvineného a danej oblasti je zrejmé, že príslušníci PZ mohli zastaviť motorové vozidlo obvineného za

rovnakých okolností už na ulici Štefánikovej pred križovatkou s ulicou Štefánikovou, resp. aj o niekoľko metrov ďalej na križovatke s ulicou Mirka Nešpora, v dôsledku čoho služobný zásah realizovaný príslušníkmi PZ až po cca 270 m nebol realizovaný dôvodne a v súlade so zákonom o PZ.

Služobný zákrok, ktorým sa zasahuje do dôležitej oblasti ústavou garantovaných práv a slobôd jednotlivca, nemôže policajt vykonávať kedykoľvek. Nie je ani ponechané na voľnej úvahe, či služobný zákrok môže alebo musí vykonať, pretože ak je zákonná dôvodnosť na vykonanie služobného zákroku, policajt v službe služobný zákrok musí vykonať a jeho nevykonanie by bolo porušením povinnosti policajta.

Poukázal tiež na to, že príslušníci PZ vykonávali dňa 2. augusta 2013 hliadkovú činnosť, a teda boli poverení plnením úlohy podľa § 2 ods. 1 písm. i/ ZoPZ a nie plnením úlohy podľa § 2 ods. 1 písm. k/ ZoPZ. Platí, že policajt musí byť výslovne svojím nadriadeným orgánom poverený na plnenie danej konkrétnej úlohy, a preto nemôže sám svojvoľne určovať plnenie konkrétnej úlohy podľa ZoPZ. Uvedené má význam z dôvodu nutnosti podrobenia získaného dôkazu previerke zákonnosti, pri ktorej je potrebné preveriť aj to, či bol dôkaz získaný oprávneným subjektom pri plnení úloh podľa ZoPZ. Ak tejto previerke podrobíme dôkaz získaný príslušníkmi PZ pred začatím trestného stíhania, táto podmienka nebude naplnená.

Vyššie uvedené názory o nesprávnom postupe príslušníkov PZ umocňujú aj okolnosti ohľadne listinného dôkazu - záznam z dychovej skúšky, ktorý mal byť vyhotovený následne po vykonaní dychovej skúšky tlačiarňou ARYF 0069. Listinný dôkaz - záznam z knihy výdajov materiálov z 2. augusta 2013, podľa ktorého 2. augusta 2013 príslušník PZ Bc. R.K. a Y. Y., v daný deň vykonávajúci realizačnú službu od 19:30 hod. v služobnom vozidle nemali tlačiareň, v dôsledku čoho nemohli dňa 3. augusta 2013 o 03:24 hod. záznam o vykonaní dychovej skúšky vytlačiť, pretože sami tlačiarňou nedisponovali a tlačiareň inej hliadky, resp. inú tlačiareň nevyužili, keďže predmetný záznam mal byť vyhotovený následne tlačiarňou ARYF-00659, hoci podľa predmetného záznamu tento bol vyhotovený tlačiarňou ARJA-0069. Preto vzniká značná pochybnosť o tom, či záznam z dychovej skúšky nachádzajúci sa v súdnom spise je záznamom skutočne zobrazujúcim výsledok merania dychovej skúšky u obvineného.

Obvinený v dovolaní vyjadril presvedčenie, že v danej trestnej veci súdy opreli svoje rozhodnutie o dôkaz, ktorý nebol získaný v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku. Služobný zákrok príslušníkov PZ nebol dôvodný, preto nimi získaný dôkaz - meranie alkoholu v dychu obvineného meracím prístrojom Alcotest Dräger - nespĺňa podmienku zákonnosti a taký nedostatok sa následne v zmysle „teórie plodu otráveného stromu“ prenáša na ďalšie na jeho základe vykonané dôkazy.

V rámci konečného návrhu obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie Krajského súdu v Žiline z 24. júna 2014, sp. zn. 1 To 39/2014, ako aj rozsudok Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6 T 152/2013 z 13. februára 2014 a uložil Okresnému súdu Námestovo, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a prejednal.

Súd prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania prokurátorovi s upozornením, že sa môže v súdom stanovenej lehote k dovolaniu obvineného vyjadriť. Prokurátor v písomnom vyjadrení skonštatoval, že dôkazy v posudzovanej veci boli nielen súdom, ale aj v prípravnom konaní, vykonané zákonným spôsobom. Rovnako nemožno nič vytýkať odôvodneniu súdnych rozhodnutí, nakoľko tieto dávajú jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na argumentáciu obvineného uvedenú tak v konaní pred súdom, ako aj v odvolaní. S poukazom na to navrhol dovolanie obvineného postupom podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Spisový materiál spolu s dovolaním obvineného bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky riadne predložený na rozhodnutie 21. novembra 2014.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) preskúmal predložený spisový materiál ako aj podané dovolanie a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/, § 372

ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom splnomocneného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Zároveň ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len dovolací súd) úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

V posudzovanej trestnej veci obvinený uplatnil len dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. dôvody dovolania podľa odseku 1 písm. a/ až g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Zákonná podmienka upravená v ust. § 371 ods. 4 Tr. por. bola splnená, lebo obvinený totožné námietky ako v dovolaní uplatnil nielen v konaní pred súdom prvého stupňa, ale opakovane ich vzniesol aj v odvolacom konaní.

Dovolací súd, prv než pristúpil k posúdeniu dôvodnosti uplatnených argumentov, považoval za potrebné stručne ozrejniť niektoré okolnosti týkajúce sa obvineným uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Vo všeobecnej rovine treba k tomuto dovolaciemu dôvodu uviesť, že sa týka najdôležitejšej fázy trestného konania - dokazovania. Dokazovaním v trestnom konaní rozumieme zákonom upravený postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktorého cieľom je zistiť skutkový stav veci v rozsahu nevyhnutnom na meritórne rozhodnutie. Demonstratívny výpočet toho, čo sa v trestnom konaní dokazuje obsahuje ustanovenie § 119 ods. 1 Tr. por. Podľa citovaného ustanovenia treba v trestnom konaní dokazovať najmä a) či sa stal skutok a či má znaky trestného činu, b) kto tento skutok spáchal a z akých pohnútok, c) závažnosť činu vrátane príčin a podmienok jeho spáchania, d) osobné pomery páchatelia v rozsahu potrebnom na určenie druhu a výmery trestu a uloženie ochranného opatrenia a iné rozhodnutia, e) následok a výšku škody spôsobenú trestným činom, f) príjmy z trestnej činnosti a prostriedky na jej spáchanie, ich umiestnenie, povahu, stav a cenu.

Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Začína vyhľadávaním dôkazov, nasleduje etapa ich zabezpečovania, potom ich vykonávanie a na záver etapa hodnotenia dôkazov. Za dôkaz pritom môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona. Dôkaznými prostriedkami sú najmä výsluch obvineného, svedkov, znalcov, posudky a odborné vyjadrenia, previerka výpovede namieste, rekognícia, rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, obhliadka, veci a listiny dôležité pre trestné konanie, oznámenie, informácie získané použitím informačno-technických prostriedkov alebo prostriedkov operatívno-

pátracej činnosti. Dôkaz získaný nezákonným donútením alebo hrozbou takého donútenia sa nesmie použiť v konaní okrem prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. sa týka vykonávania dôkazov zo strany súdu. Vztahuje sa teda predovšetkým k tretej etape dokazovania, no logicky v sebe zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá tohto procesu, lebo dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné ani v prípade, ak by ich na hlavnom pojednávaní súd vykonal v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku.

Do záverečnej - hodnotiacej - fázy dokazovania môžu v konaní pred súdom „postúpiť“ len tie dôkazy, ktoré boli jednak získané zákonným spôsobom, čo výslovne vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por. (...hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom....) a zároveň boli v konaní pred súdom vykonané zákonným spôsobom. Obe podmienky pritom musia byť splnené súčasne (kumulatívne).

Na to, aby bol skutočne obsahovo naplnený dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., je okrem porušenia niektorej z vyššie uvedených podmienok zároveň potrebné, aby sa súdne rozhodnutie o takýto nezákonný dôkaz aj skutočne opieralo.

Spomínaný dovolací dôvod sa ale nevzťahuje na posledné štádium dokazovania - na fázu hodnotenia dôkazov. V trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Ako bolo už vyššie uvedené, skutkový stav veci sa zisťuje v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie, avšak Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Vychádzajúc z ustanovení § 2 ods. 10, ods. 12 Tr. por. možno skonštatovať, že súdu rozhodujúcemu o vine obvineného nemožno prikázať, o ktoré dôkazy má oprieť svoje rozhodnutie, toľž nie akú relevanciu má prikladať jednotlivým vykonaným dôkazom.

V posudzovanom prípade bol obvinený uznaný za vinného zo skutku právne kvalifikovaného ako prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. Tohto trestného činu sa dopustí ten, kto vykonáva v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku.

Z tzv. skutkovej vety výroku o vine rozsudku vyplýva, že obvinený 3. augusta 2013 v čase okolo 03.20 hodine, po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov, viedol osobné motorové vozidlo po uliciach Mlynskej, Štefánikovej a SNP v meste Námestovo, smerom na ulicu Okružnú, pričom na ulici SNP, pri rodinnom dome číslo 577/1, bol zastavený a kontrolovaný hliadkou Obvodného oddelenia PZ Námestovo a vykonanou dychovou skúškou mu bolo dňa 3. augusta 2013 v čase o 03.24 hodine zistené 0,71 mg/l alkoholu v dychu.

Z pohľadu obvineného mala byť rozhodujúcim dôkazom dychová skúška vykonaná prístrojom Dräger Alcotest 7410, číslo ARND-0229, pri ktorej bolo u obvineného 3. augusta 2013 v čase o 03.24 hod. zistené 0,71 mg/l alkoholu v dychu. Výsledok tejto dychovej skúšky bol zachytený v listinnej podobe ako zápis o dychovej skúške (v spise na č. l. 22), ktorý zápis obvinený bez námietok vlastnoručne podpísal. Obvinený v dovolaní spochybnil zákonnosť tohto dôkazu.

Dovolací súd preto skúmal, či bol tento dôkaz získaný zákonným spôsobom, ako to má na mysli ustanovenie § 119 ods. 2 Tr. por., teda či bol získaný z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona.

V danom prípade sa postupovalo podľa osobitného zákona, konkrétne podľa zákona NR SR č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

Ustanovenie § 32 ods. 1 tohto zákona pri objasňovaní priestupkov v prípadoch podľa § 4 a § 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 219/1996 Z. z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb (ďalej len ZoOpZAN) deleguje policajtovi oprávnenie vyžadovať lekárske vyšetrenie na zistenie požitého množstva alkoholu alebo inej užitej návykovej látky.

Podľa § 4 ods. 1 ZoOpZAN osoby vykonávajúce činnosť, pri ktorej by mohli ohroziť život, zdravie seba alebo iným osobám alebo poškodiť majetok, nesmú požívať alkoholické nápoje alebo iné návykové látky pri vykonávaní tejto činnosti alebo pred jej vykonávaním, ak by počas tejto činnosti mohli byť ešte pod ich vplyvom.

Podľa § 5 ods. 1 ZoOpZAN príslušníci Policajného zboru, Vojenskej polície, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, Zboru ozbrojenej ochrany letísk a zamestnanci obecnej a mestskej polície sú oprávnení v rámci svojej pôsobnosti vyzvať osoby uvedené v § 4 ods. 1 na vyšetrenie na zistenie alkoholu alebo iných návykových látok.

Podľa § 5 ods. 4 ZoOpZAN vyšetrenie na zistenie alkoholu sa vykonáva dychovou skúškou prístrojom, ktorým sa určí objemové percento alkoholu v krvi. Ak sa osoba odmietne podrobiť takému vyšetreniu, možno vykonať lekárske vyšetrenie odberom a laboratórnym vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu. Ak osoba odmieta takúto lekárske vyšetrenie, stupeň opilstosti určí lekár podľa medicínskych klinických príznakov.

Oprávnenie policajta vyzvať vodiča, aby sa podrobil vyšetreniu, či nie je ovplyvnený alkoholom alebo inou návykovou látkou, alebo liekmi, ktoré môžu znížiť jeho schopnosť bezpečne viesť vozidlo, vyplýva aj z ustanovenia § 69 ods. 1 písm. d/ zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Z výpovede svedka Bc. R.K., ktorá bola v súlade s ustanovením § 263 ods. 1 Tr. por. prečítaná na hlavnom pojednávaní, súdy zistili, že svedok spolu s kolegom Y. Y. vykonával realizačnú službu v čase od 19,30 hod. do 7,30 hod. nasledujúceho dňa, ktorým bol 3. august 2013, že v čase okolo 3,20 hod. zaznamenali pohyb osobného motorového vozidla, ktorého vodič pri odbočovaní vľavo nepoužil predpísané znamenie o zmene smeru jazdy, následne toto vozidlo viedol z pravej strany na ľavú stranu, a to opakovane a taktiež stredom vozovky, pričom po zistení týchto priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa rozhodli vozidlo zastaviť a skontrolovať, čo aj spravili. V rámci kontroly bol vodič stotožnený ako T. C., bol vyzvaný, aby sa podrobil dychovej skúške do prístroja Alcotest Dräger 7410, číslo ARND-0229, bol poučený o spôsobe vykonania dychovej skúšky, pričom v čase o 3,24 hod. dňa 3. augusta 2013 bola u vodiča po prefúknutí prístroja nameraná hodnota 0,71 mg/l alkoholu v dychu. Následne bol vyhotovený zápis o dychovej skúške tlačiarňou ARJA číslo 0069, číslo merania 553. Vodič bol poučený o možnosti odberu krvi alebo iných biologických materiálov, pričom túto možnosť odmietol. Vodičovi bola na mieste obmedzená osobná sloboda podľa § 85 ods. 1 Tr. por. a následne bol eskortovaný na OO PZ Námestovo, kde bol opakovane podrobený dychovej skúške do prístroja Alcotest Dräger 7410, číslo ARND-0229, kde bola nameraná hodnota 0,79 mg/l.

Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení, ako aj z výpovede svedka Bc. R.K., ktorú oba súdy považovali za pravdivú, nemá ani dovolací súd žiadne pochybnosti o tom, že dychová skúška bola u obvineného vykonaná v súlade so zákonom a na to oprávneným subjektom - policajtom. Námietky obvineného týkajúce sa obsahovej náplne činnosti hliadky OO PZ (...policajti boli poverení plnením úlohy podľa § 2 ods. 1 písm. i/ ZoPZ a nie plnením úlohy podľa § 2 ods. 1 písm. k/ ZoPZ, preto obvineného nemohli podrobiť dychovej skúške....) nie sú ničím podložené a sú v rozpore s vyššie citovanými ustanoveniami zákona, ktoré oprávňujú policajta podrobiť vodiča motorového vozidla dychovej skúške.

Rovnako niet pochýb o tom, že meranie alkoholu v dychu obvineného bolo vykonané certifikovaným meradlom a v súlade s návodom na obsluhu tohto prístroja. Táto skutočnosť bola v konaní preukázaná certifikátom o overení analyzátora dychu (v spise na č. I. 40), ktorý bol na hlavnom pojednávaní riadne oboznámený ako listinný dôkaz, ako aj výpoveďou svedka R.K. z prípravného konania, ktorá bola so súhlasom strán podľa § 263 ods. 1 Tr. por. prečítaná na hlavnom pojednávaní. K obojm vykonaným dôkazom strany nemali pripomienky.

Čo sa týka námietky obvineného o nepresnosti merania tohto prístroja, tu treba uviesť, že v Slovenskej republike sú analyzátory dychu zaradené medzi určené meradlá už dlhšiu dobu, nejde teda o žiadne novum. Určené meradlá podľa zákona NR SR číslo 142/2000 Z. z. o metrologii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o metrologii) sú meradlá podliehajúce povinnej metrologickej kontrole. Podrobnosti upravuje vyhláška Úradu pre normalizáciu, metrologiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky číslo 310/2000 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Úradu pre normalizáciu, metrologiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky č. 210/2000 Z. z. o meradlách a metrologickej kontrole (ďalej len vyhláška č. 310/2010 Z. z.)

Analyzátorom dychu je venovaná príloha číslo 25 vyhlášky č. 310/2010 Z. z., ktorá okrem toho, že analyzátory dychu definuje ako meradlo slúžiace na stanovenie koncentrácie etanolu vo vydychovanom vzduchu, ktorý vzniká v pľúcnych alveolách, tak ich aj delí na prenosné a neprenosné a takisto špecifikuje požiadavky kladené na takýto merací prístroj, aby mohol byť použitý na dokazovanie ako určené meradlo podľa § 8 zákona o metrologii. Jednou z týchto metrologických požiadaviek je aj stanovenie hodnoty najväčších dovolených chýb (kladných alebo záporných) pri technických skúškach na účely schvaľovania typu a pri prvotnom overení za predpísaných pracovných podmienok pre jednotlivé merania.

Pri trestnom čine ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Tr. zák. je trestná zodpovednosť u páchatel'a podmienená stavom vylučujúcim spôsobilosť na výkon zamestnania alebo inej činnosti, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku.

Obsah alkoholu vo vydychovanom vzduchu sa vyjadruje v jednotkách mg/l. Z medicínskeho hľadiska, ktoré je akceptované aj trestnoprávnou praxou, schopnosť vodiča bezpečne viesť motorové vozidlo je nepriaznivo ovplyvnená, ak hladina alkoholu v jeho krvi dosiahne 0,4762 mg/l etanolu vo vzduchu, čo je hladina alkoholu v krvi 1,00 g/kg, teda jedno promile. Podľa lekárskej vedy žiaden - teda ani nadpriemerne disponovaný vodič motorového vozidla - nie je schopný pri tejto hladine alkoholu v krvi bezpečne viesť vozidlo. Správnosť výsledkov merania musí byť v závislosti od zistenej koncentrácie alkoholu overená prinajmenšom opakovaným meraním, a to v určenom časovom intervale, prípadne ďalšími dôkazmi preukazujúcimi, že meranie bolo vykonané v súlade s výrobcom dychového analyzátora stanoveným, resp. odporúčaným postupom, dodržanie ktorého eliminuje nežiaduci účinok ovplyvňujúcich faktorov a iných rušivých vplyvov.

U obvineného bola v kritickom čase nameraná hodnota 0,71 mg/l alkoholu v dychu. Pri opakovanej dychovej skúške realizovanej s odstupom 21 minút bola u obvineného nameraná hodnota 0,79 mg/l. Z certifikátu o overení analyzátora dychu mimo iné vyplýva, že miera nepresnosti tohto meradla bola stanovená na úrovni 5 %. Pri akceptovaní tejto 5 % miery nepresnosti pri koncentráciách nad 0,48 mg/l a jej zohľadnení v prospech obvineného by hodnota alkoholu v jeho dychu dosahovala v kritickom čase úroveň 0,6745 mg/l (0,71 mg/l - 0,0355 mg/l ako 5% odchýlka z nameranej hodnoty), teda by naďalej výrazne prevyšovala z pohľadu posudzovanej trestnej veci kľúčovú hodnotu 0,4762 mg/l.

Nehovoriac o tom, že pri opakovanej dychovej skúške mala táto hodnota stúpajúcu tendenciu. Správne preto poukázal súd prvého stupňa na skutočnosť, že sa nejednalo o hraničnú hodnotu, ktorá by odôvodňovala vykonanie znaleckého dokazovania v predmetnej veci.

S námietkou obvineného o tom, že dychovou skúškou bolo porušené jeho právo neobviňovať seba

samého, sa rozsiahlym spôsobom vyrovnal odvolací súd, s ktorou argumentáciou sa dovolací súd stotožňuje a v podrobnostiach na ňu odkazuje.

Z vyššie uvedených skutočností je tak zrejmé, že v posudzovanej trestnej veci súdy opreli svoje rozhodnutie o dôkaz, ktorý bol získaný zákonným spôsobom a v konaní pred súdom bol takýmto spôsobom aj vykonaný.

Pritom nešlo o jediný dôkaz, o ktorý súdy opreli rozhodnutie o vine obvineného. Ako vyplýva z rozhodnutia odvolacieho súdu, obvineného usvedčovalo tiež jeho vlastné vyjadrenie na hlavnom pojednávaní, v ktorom priznal, že pred jazdou požil alkoholické nápoje a v neposlednom rade i výpoveď svedka R.K..

Zostávajúce námietky obvineného, ktorými kritizoval spôsob, akým oba súdy hodnotili vykonané dôkazy, najmä výpoveď svedka Bc. R.K., vyhodnotil dovolací súd ako nedôvodné, lebo v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu námietky týkajúce sa obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov, ako aj námietky k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, svojím obsahom nenapĺňajú nielen dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por., dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Vychádzajúc tak z vyššie uvedených skutočností, ustálenej rozhodovacej praxe a prezentovaných úvah dovolací súd konštatuje, že v trestnej veci obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371, a preto s použitím citovaného § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.